

Landskap: **SKÅNE**Upptecknat av: **Emil J. Söderman**Härad: **BJÄRE**Adress: **Srenstorp, Hof**Socken: **HOF**Berättat av: **John Pettersson**Uppteckningsår: **1929**Född år **1872** i **Hallavara**

Uppteckningen rör

Julölet	1
Snapphanar	3.
Sägen om Gluffson	6.
Gengångare	7.
Skattgrytor	10.
Mot mjölkharar	12.
Mot förhåxning.	12.
Skjuta i smörkärnan	13.
Krigsskildring	14.

Landskap: *Skåne* Socken: *Heof*
Fullständigt namn: *Johu Petersson*
Född den *5 nov.* år *1872* på *Skallarara*
Heof, Skåne (gård eller by)
Yrke: *Lautbrukare* (socken och landskap) Bisyssla:
Bosatt å följande platser: *end. i Heof, Skåne* (socken, landskap, tid)

Nr i accessions-
katalog:

2316

2316

Bor nu i: *Skallarara, ad. Heof* (gård eller by jämte postadress)
Faderns namn: *Per Petersson* född d. *17 aug. 1842*
Moderns namn: *Perstin Petersson* född d. *23 juli 1837*
Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? b) mödernet?
Närmare upplysningar om släkten: *mormodern helle Pernilla*
Ebbas-Doller, född i Rausjö, Västma Karup, Skåne (f. & inflyttning i den m. m.)
morfadern helle Per Jönsson, var fr. Viarp i Erikslöf, Skåne
mormorsfar helle Ekke Jönsson, från Rausjö, V. Karup
och mormorssonar helle troligvis Perstin Jönsson
Sagesmannens barndom: *arbete i lautbrukarehemmet,*
(el. upptecknarens) (sysselsättning, syskon)
skolgång i: *folkskola.*

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor:

Har varit i Amerika tre eller fyra gånger

Har sagesmannen sina hägkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar:

Död den

(år och dag)

Dessa uppgifter ha insänts av:

Av: av

Emil Söderman

Emil Söderman

(namn och fullständig adress)

Svenstorp Skaf

år 1929

ACC. NR. 4316.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av

Emil Boderman

Härad:

Bjäre

Adress:

Svenstorp Skof

Socken:

Skof

Berättat av

Johannes Petersen

Uppteckningsår:

1929

Född år

1872; Hallavasa Skof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV1.
(17 sidor.)

Uppteckningen rör En tuiagg "En julöl i gamla
tider i Skof.

Det kraftigaste julölet kallades här "Stärke-
fassen"; det onedlsta kallas "millermassen".
Det svagaste (efterbrygden) kallas "Storvassan".

Må man plågade i Skof vid julölsbrygden fyllda en öl-
aukare med "Stärkefassen" samt grävde nedan den
djupa i jorden, så den skyddades för vinter-
kolden. Efter imman vårarbetet började näst
kommande år grävde man åter upp den, då
den genom lagring och jäsuung blivit mycket

Skriv endast på denna sida!

Om julöl i Skof.

Om snappa-
manar.

Sluffson.

Sengångare.

Skottgräset.

Mot mjönska-
hasan.Mot förhå-
ning av hästar
na, häman.Krigsmin-
ning från
1788.

2

2316

2. starkt samt verkade upplivande, var för
du dracks till måltiderna under tiden för
det austriiska värbetet. Sitta kal-
lade kongubearna (i Heof) i gamla tiden
än "dricka mærg i leon."

ACC. NR.

Landskap: Skåne Upptecknat av Emil Goderman
 Härad: Bjäre Adress: Svenstorp, Hof
 Socken: Hof Berättat af John Petersson
 Uppteckningsår: 1929 Född år 1872 i Skauaråsa, Hof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

2316

Uppteckningen rör Berättelser om Snapphanarnas Om snapp-
vildsamma och grymma framfart inom Hofsocken. hanar.

Genom många generationer ha berättelser förtlevat om Snapphanarnas grymma framfart inom ovanstående församling. De komma ofta ridande genom laggden i tuktens flockar samt våldgästade gårdarna, krigande av väi som fanns av matvaror och pengarna. Samt fört sin hästar. Var det under sommartiden plögade de släpa dessa lös i böndernas bästa sädesåkrar samt spridde sig

Skriv endast på denna sida!

2 därefter ute i bygderna ^(en) till befolkningens
skräck och fasa. Händes det, att de inte fingo
någon penga- eller sådant äste gånns till-
räckligt - utbrände de ej till en grym hämnd
på det skräckslagna folket. — De hånade en
gång, att en flock svafvhanar besökte en bond-
gård i Skof. Utom modern befanns i ryggå-
stugan endast två små barn. Den ene av svafv-
hanarna greps då det små barnet såndrände
sin värja genom det snemma - och det tilläggas
i prediktorerna här, att barnet även då svalog.
— En annan av svafvhanarna tog fast det
andra barnet, vände det upp och ned samt
påkliste dess huvud ned i en jättens i en smär-
kärra (hönstun), som modern just innandras
inträdde (auvint för att kärnan smör där).
På så sätt dödade de små barnen.

En annan berättelse om svafvhanarna

3. Quäuskliga framfart i dessa bygders förtäl-
jer, att en ridande följe av Svagesphanas in-
vid en väg påträffade en gammal, varvid en
av dessa greps honom samt upphängde
honom i en träd med huvudet nedhängande
i en under trädet befintlig myrstack. Samt
lämnade honom sedan till sin öde i denna
fruktansvärda beslagenhet och att en kval-
full död.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

2316

ACC. NR.

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av

Adress:

Berättat av

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

2316

Sägen om
Gluffson.

Uppteckningen rör En sägen om "Gluffson" från Höf.

En lantbrukare John Peterssons i Hallavara marjar, Perssonson, var en kväll ute och Rårde, och då han kom genom Ångalagsby, kom en "gluffso", stor och svart, springande och höll sig vid sidan av hästarna. — Rårde han fort, sprang "gluffson" lika fort, såktade han farten, gjorde "gluffson" lika så. Lyckades "gluffson" vid en dylikt tillfälle komma mellan de två hästarnas bakben, kunde den "blåsa upp sig", så att den blev så stor och ljös, att hästen till följd därav kunde "klyvas" — Sin sist försvann "gluffson", och bonden kom lyckligt hem.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år:

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

2316

Uppteckningen för

En berättelse om en "stranddöing" i Skof.

Ser gånge-
are.

En bonde Råde en gång för en hämsta kung.
 hemvändande i Skymningen följde en strand-
 döing med på lasset (en Joncau hade någon tid
 förut av starnen kastats upp på stranden),
 Så länge bonden Råde i fuktning med Skofs
 kyrka, drogo hästarna lasset med stor lätt-
 het, men de han vred av åt väster mot Sjöels-
 tores by (här "Sjöhäls") orkade hästarna inte
 längre draga lasset, varför bonden väntade
 spänna den från vagnen och gå med den

Skriv endast på denna sida!

2 hem, undan han lät vagnen stå kvar för att
hämtas på följande dag — man såg därvid strand-
döingen ligga på vägen lasset sammanbrutet.

Det näst följande kväll kom en bonde
kärande där förbi på väg med en last sad till
en kvarn i länget från Bastad, och klängde sig
då stranddöingen upp på dennes vagn, häng-
ande över framman. Så länge bonden körde
i riktningen mot Hofs kyrka pullade vagnen
mycket lätt, men när kom en till för Hofs kyrko-
gård, förmådde hästarna inte fortsätta vidare
utan vagnen stannade. Stranddöingen släppte
sig ned från vagnen samtidigt klängde sig upp på
muren, hängande över denna som kunde inte av egen
kraft komma över, varför bonden hjälpte honom
över till andra sidan in på kyrkogården,
där han längetat få komma till stanna

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

2316

3. Kände skjutobonden på slag i ryggen, och
då han vände sig om, låg en välgfylld pen-
ningpung på marken — det var strand-
drängens belöning till bonden för den
tjänst denne gjort honom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2316

ACC. NR.

Landskap:

Upptecknat av

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av

Uppteckningsår:

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV10.
2316

Uppteckningen rör

Gammalt "Krook" från Höf
 Som en lek i Hallavara av Höf socken
 varo Karpargrytor, fyra med fägar, med-
 grårda. Dessa grytor kommo stundom upp
 i dagen - liksom för en "luft på sig". Kom
 då någon färdades där förbi, fick frågava-
 rande person se "kråttgummar", som stodo
 en stycke därifrån och kråttade kläder i bä-
 rans vatten för en därmed isom draga den
 förleifärdades uppmärksamhet från gry-
 torna med deras penninginnehåll, vilka, då
 de dunn för några ögonblick vände sig bort från

Skattgrytor.

Skriv endast på denna sida!

2.

desse för att se på "kvättgammarna",
att försvamma mer i jord - och i det
salua var hela synen försvunnen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11.

2316

ACC. NR. _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLandskap: *Skåne*Upptecknat av *Ernie Loderman*Härad: *Pjäre*Adress: *Ivarehof, Höf*Socken: *Höf*Berättat av *Johan Petersen*Uppteckningsår: *1929.*Född år *1872 Hallaråsa, Höf*

12.

2316

Uppteckningen rör *Gammal folketro från Höf*

*Var Kvinnorna på Kvällarna skulle
mjölka Korna, kunde de efter mjölkningen
av varje Koppotta över ryggen på dubben,
så att inte mjölkskenen kunde mallas loss
skulle Korna och mjölka Korna för att
följande morgon mjölka.*

*Mot mjölka-
karen.*

*Man trodde i gamla tider, att det fanns
folk, som hade makt att ge och ta
s. a. s. förlama hästars arbetskraft - eller*

*Mot
förlä-
ring.*

Skriv endast på denna sida!

2. åtniustone minsta den. För att förekomma detta leorde skjutobonden, innan han bestilade på hästar, spotta (höst 3 ggr) genom sin p. R. "kavastolui" på sudouit.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

2316

Det hände ibland för i tiden, att leordgummarna, då de vid kuoräkning hade svårt för att erhålla kuor. (gräddan var stundom gammal), trodde de ibland, att någon förtrollat kuaran och gräddan, och då leorde man skjuta en skott i kuaran. En gammal guma, Elva Vindström i Haga, Hof, som sköt i sin kuoräkning, sa efter en lyckat försök: "Ja 'Gu', nu är förtrollat borta."

Skjuts i
smörkärnan
med förtrollning

ACC. NR.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLandskap: *Måne*Upptecknat av: *Emil Wodman*Härad: *Bjäre*Adress: *Stensjö, Höf*Socken: *Höf*Berättat av: *John Petersson*Uppteckningsår: *1929*Född år: *1879 i Skallavara Höf*14
2316

Uppteckningen rör En berättelse om en rysk land-
 stignings försök vid Kusten av Ransjö, Västra Karp-
 Kristianslads län under Gustaf III:s ryska krig
 år 1788.

Krisskild.
 1788 om
 ryska
 landstigning
 1788.

En rysk Kaptare syntes en dag ute vid havi-
 sonen, styraude Kurs mot Ransjö, samt kastade
 de askar vid Kusten där utaför i avsikt att
 göra strandhugg. — Det stridhast folke
 från bygderna däromkring var utkallat till
 krigstjänst, varför endast gamla gubbar
 gummor sjuke

Skriv endast på denna sida!

härar samt barn

2.

fumns hemma. Den ävriga befolkningen
 från Rausjö och närliggande bygder hade för
 att undkomma Krigets hotande anmarsande
 ären från Fosiden och härjandet av bygden flytt
 till Hållandsåsen i det inre Smålands
 skogrika bygder, medförande att av vår de-
 partem, som var möjligt att medtaga. Vad som
 var öfverigt hade blivit nedgrävt i jorden där
 hemma för att därmed grannas undan fjenden.
 Bland dem, som nödgats stanna kvar, skräck-
 slagen och beundrande fjendens landsliung
 och härjande framfart, var ären fru Kerstin
 Petersson i Hallararå Skof marmors, Ker-
 stin Jonsson, gift med Ebbesson i Rausjö
 — vid den tiden ute i Kriget — som bedrömde
 skildrad denna händelse för sin dotter Per-
 milla Ebbas dotter och denna för sin dotter,
 och nämnde Perstén Petersson.

15.

2316

3. Kerstin Jönsson trodde sin sista stund
vara Kommen och befallde sin tjät: Guds
hand. — Emellertid hade under tiden Lundskaret
gått från gård till gård, kallande äldre och
gossar att komma till gemensamt försvar för
den av ryssarna hotade Kusten, samt för hvar
och hvar. Vid aftonens inbrott sågs man vid
stranden — inna för den där ute antvände
ryska Kaparen, där man juot vidtog förber-
elser för utsälkande av bar Kasse i och för en
landstigning — en herotig Skara, beväpnad med
gamla gevär, höfjugar, grepar och lias m. m.
modigt beredd att kasta en hotande fjende till-
baka. Det förtäljes, att de alla mot höjden lyfte
sina vapen, som glimmade i den i väster ned-
gående solens sista strålar. Från den ryska
Kaparen trodde sig sålunda ljuden av den fö-
stranden stämdes. Skriv endast på denna sida! Herotiga Skaran

4.

Såsom en till strid färdig beredd här av-
 delning, och inför det förment allvarliga ho-
 tet åstad en ridan från Kaparna uttän be-
 Pass från att göra en vanskligt landstignings-
 försök samt vände åter släven mot det
 ryska skeppet, vilket kort därefter lätta-
 de ankars, lissade seglen samt styrde i stället
 kursen mot det vid inre delen av Vaholms
 bukten liggande Råstad för att därstädes
 göra en ny landstigningsförsök, vilket dock
 genom denna misslyskades till följd av Råstads-
 barmas modiga uppträdande.

 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

17.

2316